

Jung + Alt = Zukunft zusammen (JAZz) e.V.

(Mladí a staří = společná budoucnost) - dobrá praxe z Německa - Mezigenerační přenos kompetencí

1. Název dobré praxe

Jung + Alt = Zukunft zusammen (JAZz) e.V.

2. Organizace, která projekt realizuje (země, internetové stránky a stručná charakteristika organizace)

JAZz e.V.

Německo

Stránky projektu: <http://www.jazz-jung-alt.de/>

JAZz - Jung + Alt = Zukunft zusammen je organizací, která sdružuje profesionály v důchodovém věku. Náplní jejich činnosti je napomáhat mladým lidem při jejich přípravě na budoucí povolání.

3. Stručný popis

Iniciativa JAZZ má za cíl podpořit mezigenerační přenos praktických kompetencí, které žákům umožňují snadnější a efektivnější přechod do profesního života po ukončení školní docházky. Iniciativa je realizována skupinou dobrovolných seniorů. Jejich pomoc spočívá v tréninku a přípravě žáků na procedury jako je vytváření žádostí o práci, nalezení osobní profesní orientace na trhu práce, vylepšování stávajících školních výsledků a volba typu vzdělání vzhledem uplatnitelnosti na trhu práce, trénink sociálních dovedností a sladování a plánování osobního a pracovního života.

Iniciativa využívá k práci metody jako je individuální koučování, semináře s hraním rolí, internetové tandemy a další metody.

4. Hlavní cíle

Cílem tohoto dlouhodobého projektu, který je realizován v německém městě Ulm, je zlepšení šancí žáků v uplatnění na trhu práce po ukončení pravidelné školní docházky na školách ("Hauptschule"). Projekt usnadňuje těmto žákům, kteří se do projektu zapojují, bezproblémový nástup do profesního života. Mladí lidé díky projektu, který je propojuje se starší generací, těží ze znalostí, zkušeností a pozornosti starších lidí a přechod je pro ně jednodušší. Starší lidé účastí na projektu profitují rovněž – nejen že je stimuluje k aktivnímu životní náplni, ale dodává jim také kontakt s mladou generací a dostává se jim vzhledu do života této generace. Spolupráci mezi generacemi, vzniká vzájemný respekt a dochází k omezení stereotypů a předsudků.

5. Cílová skupina (definice a způsob zapojení)

Cílovou skupinou projektu jsou žáci v osmé a deváté třídě základní školy ("Hauptschule") s nízkou úrovní kvalifikace. Tito žáci často pocházejí z nedostatečně integrovaných či sociálně znevýhodněných rodin a díky své dosavadní nízké kvalifikaci a studijním předpokladům mají malé šance získat práci po odchodu ze školy. Výběr povolání je pro tyto žáky také velmi omezený.

6. Popis aktivit

Projekt JAZZ byl iniciován na základě kvalitativní studie provedené v roce 1997 mezi žáky a učiteli ve čtvrti Böfingen, problémové části města Ulm. Tato studie vyvolala mezi žáky velký ohlas - projevíli velký zájem o obdobnou službu. Zentrum für Allgemeine Wissenschaftliche Weiterbildung (ZAWiW) na univerzitě v Ulmu začalo proměňovat teorii v praxi a mezi lety 1998 a 2000 byl projekt postupně zaváděn do škol v Ulmu.

Jako příklad dobré praxe může tento projekt posloužit zejména v těchto **následujících oblastech**:

- Projekt je naplánován tak, že pro jeho dlouhodobé fungování je potřeba pouze minimálních nákladů – lektori (mentoring) jsou zaměstnáváni jako dobrovolníci. Projekt v Německu funguje na dobrovolnické bázi už deset let po ukončení financování, což dokazuje jeho **vysokou udržitelnost**. Stejně tak snadná je jeho přenositelnost do jiných oblastí, jelikož existuje velké množství metodologických nástrojů a dokumentace, které byly vytvořeny v první fázi projektu. Tyto nástroje mají vysokou kvalitu díky propracovanému systému evaluace.
- Dobrou praxí může být **mezigenerační výměna informací a zkušeností**. Stejně tak velmi dobře fungující mentoring od staršího člověka, který rychleji a snáze získává důvěru od žáka, spíše než od učitele. Rovněž také mají tito lektori větší zkušenosti z praxe – trhu práce, než je tomu u učitelů.
- Projekt výhodně využívá zkušenosti a znalosti dříve ekonomicky aktivních občanů, kteří přešli do důchodového věku. Tito lidé jsou nositeli cenného know-how a mohou mladým lidem reálně zprostředkovat a usnadnit vstup na pracovní trh. Stejně tak starším lidem, kteří se projektu účastní dobrovolně, tato aktivita přináší pro život a jeho sebehodnocení pozitivní přínos, neboť nalézají sociálně relevantní aktivitu, která je prospěšná pro fungování společnosti.

Motto organizace zní:

„Staří lidé, všichni dospělí mají rozsáhlé zkušenosti. Tajemství, které jim zajišťovalo dobrý život, je v každém z nich. Toto tajemství si mohou uchovávat jen pro sebe. Ale krása toho, když se o ně podělí, spočívá v tom, že budou ještě bohatší, než byli předtím. Z toho tajemství mohou každodenně těžit a sdílením s mladými lidmi je činí ještě bohatšími.“

Hlavní motivací pro účast seniorů na tomto projektu je zejména nalezení společensky potřebné a odpovědné aktivity jako náplně volného času, zejména pak práce s mládeží. Senioři také oceňují strukturované pracovní procedury a materiály. Všechno toto bylo experty ze ZAWiW připraveno v pilotní

fázi projektu. Mnoho seniorů, kteří se účastnili první fáze, dále v programu pokračovalo. Další rekrutování probíhalo zejména „šeptandou“ a informačními články v médiích.

Organizace si klade za cíl podporovat mezikulturní dialog a vytvářet pozitivní vnímání mezi starými a mladými lidmi.

Projekt je postaven na pěti základních pilířích, jež by měly připravit žáky osmých tříd na přechod ze školy k profesi:

- 1. Pilíř - pomoc s orientací na trhu práce, praktická pomoc a nácvik žádání o práci
- 2. Pilíř - zlepšování školních výsledků a směřování osobní kariéry s ohledem na volbu budoucího povolání
- 3. Pilíř - posilování sociálních kompetencí
- 4. Pilíř - uvědomění si vlastních silných stránek a schopnosti je prezentovat
- 5. Pilíř - převzetí zodpovědnosti za život a plánování kariéry, harmonizace osobních a profesních cílů s ohledem na vlastní možnosti

Žákům je tedy lektorem zprostředkován rámec základních předpokladů (jednotlivých pilířů), které jsou stěžejní pro jejich úspěšné zapojení se na trhu práce.

Na základě těchto obecných pilířů, které byly definovány na základě pilotního výzkumu a které také pokrývají oblasti, jež jsou u cílové skupiny studentů nedostatečně rozvinuté, byla vytvořena nabídka služeb, které mohou studenti využívat. Vedení jednotlivých služeb je zajišťováno dobrovolnou účastí skupiny seniorů. Nabízené služby jsou rozděleny na několik stavebních kamenů, které na sebe navzájem navazují. Všechny služby jsou provozované ve spolupráci s jednotlivými školami a místními úřady práce. Do přípravy jednotlivých služeb se zapojují i profesionálové z řad personalistů, psychologů práce apod. (ti jsou také autory jednotlivých metodik). Aktivita jsou organizovány ve spolupráci s předmětem „Práce a hledání zaměstnání“, který se vyučuje v 8. a 9. třídě.

Stavební kámen č.1: Poznávání sebe sama, poznávání se navzájem

Cílem je přivést mladé lidi a dospělé k vzájemné komunikaci, poznávání každodenního života toho druhého a jeho osobní historii.

Zavádění vzájemných pravidel spolupráce

Stavební kámen č.2: Orientace v pracovní džungli

Zaměřovat mladé lidi na vztahy mezi potřebami a schopnostmi.

Popsat nároky jednotlivých profesí na osobnost a schopnosti člověka.

Mladí lidé se učí kriticky hodnotit zájmy a schopnosti, které jsou pro ně stěžejní.

Seznámit mladé lidi s různými možnostmi pracovní kariéry, možnostmi výběru, které pro ně přicházejí v úvahu. Znalost pracovního trhu a jeho požadavků v místě bydliště, jaké profese firmy v okolí shánějí apod.

Stavební kámen č.3: Trénink telefonování

Nácvik dovedností s telefonem, základní principy vyřizování telefonátů (uvítání, představení sebe samých apod.)

Nácvik telefonátu s žádostí o pracovní místo, praxi do firem.

Stavební kámen č.4: Nácvik žádání o práci jako hry

Simulovat situaci mladých u zaměstnavatele za účelem nalezení praxe.

Tvorba žádost o pracovní pozici.

Přijímací pohovor (formou hraní her).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Stavební kámen č.5: Konkrétní žádosti (na vyžádání)

Psaní pracovní žádosti

Stavební kámen č.6: Příprava na nástup do zaměstnání

Příprava studentů na testování a pracovní pohovor (koncentrace, obava z konkurence, nácvik testovacích procedur)

Nácvik řeči těla, gesta, dikce, výrazy, vyjádření a jednotlivá cvičení k zvládnutí neznámých situací

Nácvik sebevědomého vystupování, sebe-prezentace, tipy pro úspěšné zvládnutí pracovního pohovoru

Zásady přípravy – rady ohledně vnějšího vzhledu kandidáta o práci

Rétorické dovednosti a jejich rozvoj – jak říci svůj názor, apod.

Další nabídka – specifické semináře pro specifické klienty

Popis „Stavebních kamenů“ na: <http://www.jazz-jung-alt.de/vorgehen.html>

- senioři jsou pravidelně trénováni a jsou jim poskytovány tréninkové materiály
- noví senioři v programu podstupují období mentoringu se zkušenými lektory
- „Stavební kameny“ jsou pravidelně evaluovány
- Senioři podstupují pravidelnou sebe-evaluaci s učiteli

V rámci projektu bylo vytvořeno mnoho standardizovaných materiálů, jež jsou nyní nově implementovány i v jiných oblastech Německa jako např. v oblasti Baden-Württemberg. Nástroje a metody k jednotlivým „Stavebním kamenům“ jsou popsány v knize: „ZAWiW, JaZz (Hg) Marlis Schabacker-Bock, Markus Marquard: Von der Schule in den Beruf“.¹

(titul: Ze školy do zaměstnání)

Club JAZZ je nyní řízen seniory, kteří svoji práci pro organizaci vykonávají dobrovolně. Tito lidé jsou žákům tutorů. Senioři pocházejí z různého prostředí a mají různá profesní zaměření a také zkušenosti s trhem práce. Organizaci provozují jako aktivní náplň svého volného času, jako aktivitu navazující na jejich profesní kariéru. Členy organizace práce s mladými lidmi naplňuje. Obecně mají velký zájem o osobní naplnění ve smysluplné a významné činnosti. Práce s mladými lidmi je zároveň uspokojuje i s ohledem na jejich další rozvoj – rozšiřuje osobní, profesní i sociální dovednosti. Průběžně je do projektu zapojeno 20-25 seniorů.

Profesionálové v důchodu svůj volný čas a svou odbornost věnují žákům posledních ročníků střední školy. Jejich služby se zaměřují především na mladé lidi, kteří se musí brzy rozhodovat bez praktické znalosti pracovního trhu nad svým budoucím profesním zaměřením, kteří mají omezené možnosti pro výběr. Tito mladí lidé se po odchodu ze školy setkávají s velkou konkurencí. Jejich konkurenty jsou často lidé vzdělanější, zkušenější a také vyspělejší. Projekt podporuje zejména mladé lidi, kteří pocházejí ze sociálně slabších rodin, rodin znevýhodněných, kteří vyžadují externí pomoc při startu kariéry a vlastního života.

Filosofie a základ úspěchu programu leží v základní myšlence, že všem zúčastněným – mladým i starým - je jejich účast prospěšná.

- ✓ Mladí lidé těží ze zkušenosti a znalostí starších.
- ✓ Staří lidé získávají každodenní aktivní kontakt s mladými lidmi a díky nim i s okolním světem

¹ „ZAWiW, JaZz (Hg) Marlis Schabacker-Bock, Markus Marquard: Von der Schule in den Beruf“ , Trainingsmaterial zur Berufsvorbereitung von HauptschülerInnen.

2005 ISBN 3-930830-60-4, 161 S. Ringbindung

http://shop.strato.de/epages/15458842.sf/de_DE/?ObjectPath=/Shops/15458842/Products/%22M%20176%22

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- ✓ Práce s mladými lidmi je vnitřně obohacuje, dává jim pocit vlastní důležitosti a následné využitelnosti jejich znalostí.
- ✓ Zkušenost přináší i participujícím školám skrze vnější podporu a podněty.

7. Financování

Projekt oficiálně odstartoval 27. 10. 1998 pod akademickým vedením univerzity v Ulmu. Cíl projektu byl připravit žáky ze střední školy Eduard Moerike (EMU) z Ulmu na profesní dráhu za poskytování asistence při přípravě přihlášek do zaměstnání. Mladí lidé byli v rámci programu dále trénováni v úspěšném zvládnutí přijímacího pohovoru a dalších přijímacích procedur. Projekt byl realizován za pomoci místního Úřadu práce. Lektoři, kteří pomáhali odbornému týmu, pocházeli z řad lidí v důchodovém věku. Projekt byl z programu ESF a za finančního přispění Úřadu práce plně financován první tři roky, poté senioři, které práce v projektu naplňovala, založili klub a na projekt navázali. Od roku 2000 je JAZZ registrovanou organizací řízenou staršími dobrovolníky. Náklady jsou financovány z darů, příspěvků a poplatků za členství. Všechny aktivity jsou založeny na čistě dobrovolnické bázi, proplácí se jen nutné náklady na organizaci a logistiku např. cestovné.

8. Evaluace výstupu

Úkolem projektu bylo motivovat a pomáhat mladým lidem na jejich cestě k nalezení odpovídajícího pracovního zaměření, k převzetí odpovědnosti za svou vlastní budoucí profesi a zhodnocení vlastních silných stránek stejně jako praktické úkoly jako je psaní dobré žádosti o práci. V této oblasti byl projekt velmi úspěšný, což dokládá i vznik dalších navazujících a formou obdobných projektů (příklad ze současnosti v Neu-Ulm).

Bohužel není možné kvalifikovat úspěch tohoto projektu v procentech studentů, kteří si úspěšně našli zaměstnání, realizátor několik průzkumů mezi studenty provedl, ale výsledky nelze považovat za signifikantní, neboť jej ovlivňuje mnoho vnějších faktorů jako je současná situace na trhu práce, dostupnost studijních stipendií, další aktivity v rámci školy a v rámci sociálních služeb města a ostatní.

9. Současný stav

Od roku 2000 je JAZZ registrovanou organizací řízenou staršími dobrovolníky. Náklady jsou financovány z darů, příspěvků a poplatků za členství. Všechny aktivity jsou založeny na čistě dobrovolnické bázi, proplácí se jen nutné náklady na organizaci a logistiku např. cestovné.